

Oulangan keväitä

Lauri Jääskeläinen, Soili Kajaste, Tapani Kajaste, Leo Kosonen, Anna Saijonmaa

Akvart-galleria

Humalistonkatu 1, 00250 Helsinki

8.- 20.12.2020

Avajaiset 7.12.2020 kello 17- 19.

Maalasimme Oulangan maisemia huhti-toukokuussa vuosina 2010, 2015, 2016 ja 2019. Oulun yliopiston Oulangan tutkimusasema tarjosi hyvän majapaikan luonnossa liikkuville ja runsaasti tietoa ympäristöstä. Oulangan luontokeskus on aivan aseman kupeessa ja Kiutaköngäs, yksi kansallispuiston komeimmista kohteista, sekin lähellä. Kuusamossa on yhä lunta vaikka talvet ovat sielläkin lyhentyneet ja jäiden lähtö joesta on käynyt varhaisemmaksi.

Kuusamon kevät huumaa. Aurinko hohtaa kirkkaana. Valkea hanki sokaisee. Valot, varjot ja heijastukset kirjoavat näköä. Vesi syö jäätä, värjää lumipeiton, nousee paikoin näkyviin tummana kalvona, näyttää seisahdavan luusualla, vyöryy, kuohuu ja kiehuu könkäällä ja tasaantuu jälleen suvannossa. Joki virtaa ruuhilaaksossa, vuoroin koskena kallioisissa kapeikoissa, vuoroin tyvenenä laakson pohjalla, sortaa hiekkaisia törmiiä, kuljettaa, lajittelee ja kasaa hietaa, muodostaa särkkiä ja nousee rantaniityille. Laaksossa virtaavan joen tulvat ovat rajuja. Tulvia tasaavia altaita ei ole. Joen virtaama on suurimmillaan 130-kertainen kuivimpaan aikaan verrattuna. Kiutavaara kohoaa 220 metriä joen yläpuolelle. Kallioperän ratkeamat ja siirtymät näkyvät rotkoina ja jyrkänteinä. Maaston korkeuserot ovat suuria.

Täällä erämaassakin näkyy jälkiä ihmisen toimista, suurista hakkuista, uitoista, kaskeamisesta ja metsäpaloista, joen varrella on tulvaniittyjä latoineen, metsässä maatuvia hirsikehikoita, liuskekiviuuneja, poroaitauksia.

Kiutaköngäälle johtaa tiiviiksi tallattu, usein jäinen polku, muualla on kuljettava lumikengin. Moottorikelkkojen urat saattavat helpottaa kulkua, mutta ilman lämmitettyä jalka puhkaisee hangen joka askeleella. Maalaustelineet, -tarvikkeet ja vesiastiat painavat hartioita. Kävellessä tulee kuuma ja maalatessa kylmä. Värit kuivuvat hitaasti viileässä säässä. Lumikiteet jättävät valkeita laikkuja paperille. Työhuoneella maalatessa välttää kaiken tämän, mutta ei tavoita sitä välitöntä moniaistista kokemusta, jonka luonto antaa.